

Digitala levnadsberättelser som stöd för personcentrerad vård av personer med demenssjukdom

Helén Dellkvist

2025-02-11

Skriven levnadsberättelse

www.karlskrona.se

- Svårigheter att förmedla vår berättelse vid kognitiv nedsättning.
- Familj, utbildning, arbete, viktiga livserfarenheter och hur dessa påverkar.
- Ofta kronologisk tidslinje.
- Lära känna personen -> personcentrerad vård.
- Socialstyrelsens nationella riktlinjer: Alla med demenssjukdom (som bor på SÄBO) ska ha en skriven levnadsberättelse. Målvärdet är 98%.
- I Sverige 2020: 73%
- Länk till intervjustudie med anhöriga: [Relatives' experiences of sharing a written life story about a close family member with dementia who has moved to residential care: An interview study](#)

Delstudie I

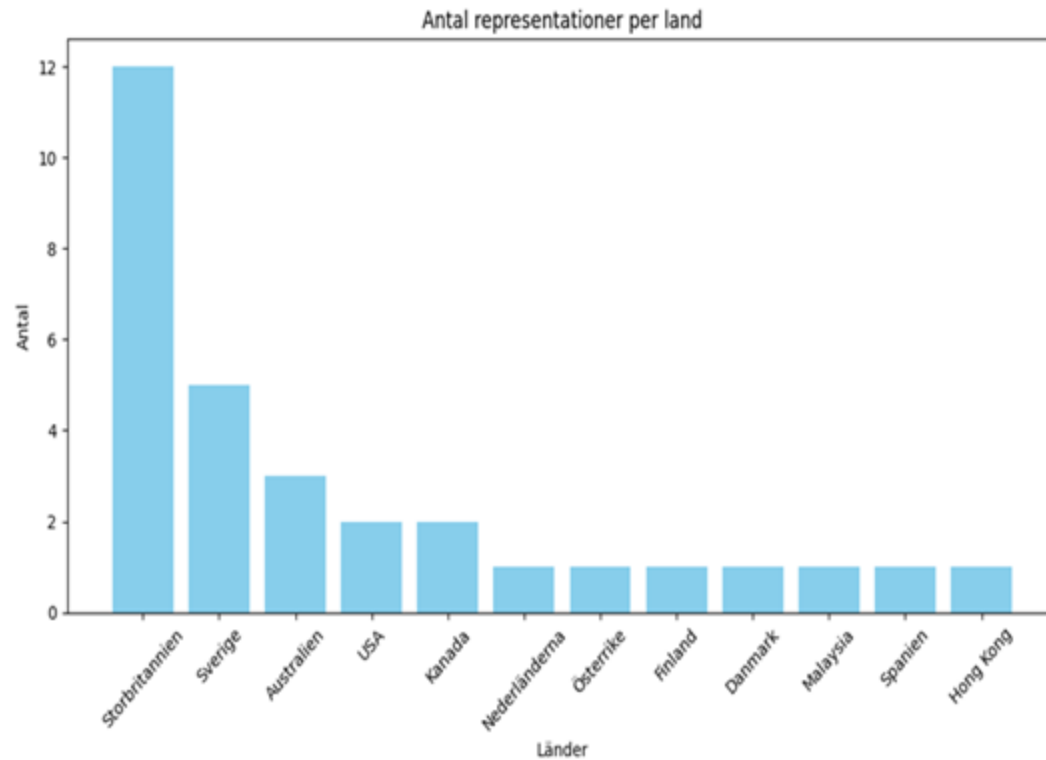
Syfte: Att sammanfatta och beskriva användningen av levnadsberättelser i digital form i den dagliga vården av äldre personer med demenssjukdom.

Metod: Scoping review i 5 steg (Arksey & O'Malley, 2005).

Databassökningar + inkluderade artiklars referenslistor.

Konventionell kvalitativ innehållsanalys (Hsieh & Shannon, 2005).

Resultat

Kvalitativa och kvantitativa
designer.

Datorer, smartphones,
surfplattor, interaktiva konstverk
och DVD-filmer.

Resultat

Personligt material, reminiscens och förbättrad kommunikation och interaktion.

Stimulerad tvåvägskommunikation -> symmetriskt initiativtagande.

Hantera BPSD.

Kultur och natur stimulerar berättelser.

Resultat

Integrera DLB i daglig vård -> lära känna personen de hjälper.

Förbättrad kommunikation med anhöriga.

Anhöriga uppdateras genom bilder och text.
Anhöriga kan ladda upp material till DLB.

Undvika situationer och samtalsämnen som kan trigga oro och utåtagerande.

Musik och bilder enklare att förstå än textmaterial.

DLB stödjer personens integritet samt är en hjälp för att få tillgång till minnen.

Resultat

DLB för att planera
och stödja dagliga
aktiviteter

Krävs träning för att
helt kunna ta tillvara
fördelarna med att
använda DLB

Viktigt att ha en chef
som uppmuntrar och är
positiv till
implementering av
DLB

Oro över tidsbrist

Vem kan och ska ha
tillgång till DLB?

Osäkerhet kring
användande av
tekniska hjälpmedel

Fysiska hinder för den
äldre personen

Delstudie II

Syfte: Att utforska vård- och omsorgspersonalens erfarenheter av att använda levnadsberättelser och den utvecklingspotential de kunde se i detta användande.

Metod: Semistrukturerade fokusgruppsintervjuer.

12 undersköterskor med varierande utbildningsbakgrund deltog.

Intervjuerna ägde rum i två kommuner (ett SÄBO och en dagverksamhet).

Tematisk analys (Braun & Clarke, 2012).

Resultat

Lära känna och förstå.

Underlätta aktiviteter utifrån tidigare och nya intressen.

Kommunikationshjälpmedel.

Dagbok som uppmuntrar reminiscens.

Stöd för att välja samtalsämnen och vilka samtalsämnen som kan behöva undvikas.

Hantera BPSD och för att ge känslomässigt stöd.

Resultat

Viktigt att ha tillgång till en LB.

Saknades värdefull information.

Förbättra designen - inkludera bilder, musik och videos.

Den äldre personens berättelse – inte anhörigas tolkning.

Slutsats

Kommunikationsverktyg

Ge personcentrerad vård.

Hantera BPSD och lindra ångest och stress.

Påbörja levnadsberättelsearbetet i ett tidigt skede.

Vård- och omsorgspersonalen strävar efter att lära känna den äldre personen genom LB.

LB: Vara den äldre personens berättelse där de är medskapare och bestämmer innehållet.

Slutsats

Digitala levnadsberättelser: Lättillgängliga och enkla att använda och uppdatera enligt den äldre personens önskemål och behov.

Idag är de flesta levnadsberättelser i skriftlig form och en digital form skulle vara enklare att ändra i takt med att livet förändras.

Förening dåtid – nutid – framtid.

Använda lämpligt format för personen med demenssjukdom, anhöriga och vård- och omsorgspersonal.

